UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ, Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice Methodum compendiariam reformationis Ecclesiasticæ à Concilio Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. IV. De Variis statibus Hominum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-48233

Visual Library

tate, Sponſóque ſuo ſe amabiliores efficere queant, tantò majori ſtudio anima Chriſtiana & per Caritatem Deo deſponſata pretioſiſſimas has virtutum moralium gemmas deſideret, & conſectetur, quantò dignior eſt Sponſus, cui placere cupit; & quantò præſtantiores ſunt gemmæ, quas quærere debet, & verò etiam pro voto poteſt.

Caput IV.

DE VARIIS STATIBVS HOMINVM.

POſt media ad beatitudinem tanquam finem ultimum obtinendum neceſſaria, S. Thomas ad varios Status Hominum explicandos progreditur, & quæ cuivis propria ſint, ſat ſuſe explicat, quæ, licet in ſcholis hodie ob brevitatem temporis vix attingantur, quia tamen impreſſi Authores, & præcipuè Suarez poſt S. Thomam de hac materia diſputant, non videntur ea, quæ ibi diſſerunt, omnino ignoranda Sacerdotibus: Quare tria breviter hoc capite dicentur. 1. Quid & quotuplex ſit ſtatus in genere. 2. Quid de Clericali ſtatu præcipuè ſit ſciendum. 3. Quid de Religioſo ſtatu ſciendum ſit.

Articulus I.

De Statu in genere.

I. Q. 1. *Quid ſit Status?* Reſp. eum nihil aliud eſſe, quam conſtantem & immobilem conditionem hominis; ſicut enim *officium* dicitur per comparationem ad actum; & gradus ſecundùm ordinem Superioritatis vel inferioritatis, ita ſtatus conſideratur ſecundùm *immobilitatem* conditionis. Unde ea, quæ facilè variantur, v. g. divitiæ, paupertas, non conſtituunt ſtatum.

II. Q. 2. *Quotuplex ſit ſtatus?* Reſp. 1. In genere dividitur in *Laicum* & *Eccleſiaſticum*; iſte deſumitur ab obligatione, qua homines ſpeciali ratione Deo obligantur; ille ab oppoſita libertate, qui proinde dividitur in Statum Virginum, Viduarum, & Conjugum; ſicut Eccleſiaſticus quoque ſubdividitur in *Clericalem* ſimpliciter, eúmque vel *curatum* vel non curatum; & *Religioſum*, de quo plura a. 3. dicentur.

Reſp. 2. Aliam quoque Statûs in genere diſtinctionem
quâ dividitur in Statum perfectionis, & eum, qui non
Status perfectionis; in Statu perfectionis eſſe dicuntur
ſe cum aliqua ſolemnitate obligant ad ea, quæ ſunt per
ctionis, perpetuò ſectanda; & tales ſunt Epiſcopi & Re
gioſi, cum hoc tamen diſcrimine, quòd Epiſcopis perf
conveniat tanquam *Perfectioribus*, ut loquitur S. Tho
atque adeò hi ſupponantur perfectionem jam aſſecuti;
ligioſis verò tanquam perficiendis, ſeu in via ad perfe
nem conſtitutis attribuatur. Reliqui omnes non ſunt
Statu perfectionis, uti clarè indicavit S. Dionyſius c. 5. E
Hier. dum ait: *Pontificum quidem ordo conſummativ*
& perfectivus; Sacerdotum autem illuminativus, &
tivus, miniſtrantium verò purgativus & diſcretivus eſ.

III. Q. 3. *Quis ex his Statibus ſit perfectior*
Reſp. cum S. Thoma q. 184. a. 7. & 8. primum Statum
ad dignitatem eſſe Epiſcopalem ſtatum, quia, ut dictum
iſte jam ſupponitur actu perfectionem poſſidere. Proxim
eſt Clericorum Sæcularium Curatorum, quia difficilius
bene converſari cum cura animarum in ſæculo propter
riora pericula, & præterea officium omnium divinoru
viniſſimum eſt cooperari Deo in ſalutem animarum. T
tius denique eſt Religioſorum, qui Clerici non ſunt,
marum curam non habent, ſi enim hæc habeant,
ſolutè perfectior eſt cenſendus Religioſorum ſtatus,
in cura animarum æquivaleant, & quoad ipſum ſtatum
cujus ſe obligant ad perfectionem ſectandam, digniores
lis exiſtant. Inter ipſas autem Religiones ea eſt præſtan
alteri, quæ vel finem habet nobiliorem; vel certè, ſi
etiam eundem habet, aptiora ſaltem media adhibet ad
talem conſequendum. Unde communiter vita contempla
va activæ, & mixta utrique præfertur.

Articulus II.

De Clericali Statu?

I. Q. 1. *Quid ſit Clericalis Status?* Reſp. eum
aliud eſſe, quàm talem ſtatum, qui, ut ipſum nomen
ſefert, in ſortem Domini aſſumptus, nec tamen ad relig

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ota obligatus eſt; de hoc enim ſolo hîc agitur, prout ſcili-cet à Religioſo ſtatu diſtinguitur.

II. Q. 2. *Quotuplex ſit Clericalis ſtatus?* Reſp. In genere duplicem eſſe, *Curatum* ſcilicet ſeu animarum cu-ram gerentem; & non *Curatum*; quorum prior iterum ſub-dividitur in Epiſcopalem, & non Epiſcopalem; & Epiſcopa-lis quidem in Papatum, Patriarchatum, Archiepiſcopa-tum, & Epiſcopatum ſimplicem iterum dividitur; Non Epiſcopalis verò in Parochorum, Vicariorum, & Coope-ratorum.

III. Q. 3. *An Curati Clerici licitè poſſint Gregem ſu-um deſerere?* Reſp. cum S. Auguſtino in ep. 180. ad Honori-um ubi ſic loquitur. *Fugiant de civitate in civitatem ſervi Chriſti, quando eorum quiſque à Perſecutoribus ſpecialiter quæritur, ut ab aliis, qui non ita quæruntur, non deſeratur Eccleſia. Cùm autem omnium eſt commune periculum, hi, qui aliis indigent, non deſerantur ab his, quibus indigent. Si enim ...ſum eſt Nautam in tranquillitate navem deſerere, quan-to magis in fluctibus?*

IV. Q. 4. *An Clerici Curati poſſint cum vel ſine li-centia Epiſcopi ad Religionem tranſire?* Reſp. 1. Certum eſſe, quòd cum licentia Epiſcopi id poſſint, cùm nullo peculiari voto ad curam animarum obligentur, ſicut ipſi Epiſcopi ob-ligantur. Reſp. 2. Quòd ſi quis non petitâ Epiſcopi licentiâ Religionem profiteatur bona fide ac pietatis Studio, revoca-ri ab Epiſcopo non debere; ſecus foret, ſi ex levitate Religio-ſum Ordinem fuiſſet amplexus, & Profeſſionem needum emiſiſſet, uti ex Gloſſa in cap. Datæ ſunt q. 19. q. 2. colli-gitur.

V. Q. 5. *An Clericus Religionem ingreſſus, ſi Vica-rium ſubſtituat, tempore Novitiatûs gaudeat redditibus, qui ...ationi & Salario Vicarii ſunt ſuperflui?* Reſp. etſi, non-nulli putent cum Gloſſa in cap. *beneficium.* eos ad Eccleſiam, quam habuit, pertinere; probabiliùs tamen Tanne-rum d. 6. q. 3. du. 5. n. 142. cum aliis docere, quòd ad ipſum Novitium per-tineant.

ARTICULUS III.

De Religioſo Statu.

I. Q. 1. *Quid ſit Religioſus Status?* Reſp. eſſe F
lium ad divinæ caritatis perfectionem tendentium, e
votis perpetuæ caſtitatis, paupertatis, obedientiæ, ſtab
in communi vivendi modum, ab Eccleſia approbatum.
de colligitur, non requiri ad hunc ſtatum ſolennitatem
torum, ſeu, ut ab Eccleſia & Religioſis Superioribus a
ptentur, & Religio viciſſim obligetur ad Religioſum a
quam membrum ſuum alendum, gubernandum, ac reti
dum, niſi propter incorrigibilitatem ejici mereatur:
regulam etiam eſſe de eſſentia illius, ſed præcisè ad v
rem Profeſſionis tres ſequentes conditiones requiri. 1.
annus decimus ſextus completus ſit, & anni ſpatium in N
vitiatu conſumptum. 2. Conſenſus & acceptatio Sup
ris legitimi. 3. Libertas in profeſſione edenda, ip
poſtea tria vota ſubſtantialia actu voveantur, quorum
votorum neceſſitatem S. Thomas pulchrè ſic oſtendit,
Religioſus ſtatus tripliciter conſiderari poteſt. 1. Qua
nus eſt quædam via & exercitatio tendens ad perfection
caritatis, & ſic neceſſe eſt removeri ea, quæ hominem
diunt, quò minùs totaliter feratur in Deum, qualia ſunt
piditas exteriorum bonorum, quæ per votum pauper
tollitur; concupiſcentia ſenſibilium, ac præſertim vene
rum voluptatum, quæ per votum caſtitatis excludi
inordinatio voluntatis humanæ, quæ excluditur per vo
obedientiæ. 2. Conſiderari poteſt, quatenus eſt qua
renunciatio ſæculi removens à mente hominis exter
ſollicitudines, quales ſunt diſpenſatio bonorum ex
rum, gubernatio Uxoris & Familiæ, & diſpoſitio prop
rum actuum; quæ itidem, ut patet, per tria vota relig
removentur. 3. Quatenus eſt quoddam holocauſtum,
quis ſe & ſua totaliter offert Deo, & ſic neceſſe eſt, ut o
bona ſua ſcilicet exteriora, corporis & animæ abdicet
per eadem tria religioſa vota.

II. Q. 2. *Quotuplex ſit Status Religioſus?* Reſ
genere triplicem eſſe. Primus eſt eorum, qui vitam

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rum, ideſt, in Spiritualibus vel corporalibus miſericordiæ
operibus occupatam cum Martha profitentur. Secundus eſt
eorum, qui vitam Contemplativam & ſoli propriæ ſaluti
cultuique divino vacantem elegerunt; & ſi quidem in ſoli-
tudine vivunt, *Anachoretæ*; ſi autem in communitate *Mona-*
chi vocantur. Tertius eorum, qui vitam mixtam ſuſcepe-
runt, ſuæque ac æternæ ſaluti invigilant, & hi communiter
Clerici regulares appellantur. Aliqui quintuplicem Sta-
tum Religioſorum aſſignant. 1. *Monachalem*, qui per ſe
ad ſolum cultum divinum ordinatur. 2. *Mendicantem*, qui
vitam mixtam profitetur, & paupertatem vovet excluden-
tem Dominium bonorum immobilium in communi poſſi-
dendorum. 3. *Clericalem*, qui per ſe ad divina myſteria
circa proximos exercenda inſtitutus eſt. 4. *Militarem*, qui
per ſe ad militandum pro Eccleſia & Patria ordinatur, etſi
caſtitatem tantùm conjugalem voveat. 5. *Hoſpitalem*, qui
per ſe ad hoſpitalitatem erga Peregrinos vel Infirmos exer-
cendam introductus eſt.

III. Q. 3. *Ad quid obligentur Religioſi ratione ſuæ*
profeſſionis? Reſp. ad ſequentia. 1. Ut nihil habeant pro-
prium ob votum paupertatis; cui tamen non repugnat, ſi
poſſideant aliquid ad nutum Superiorum revocabile. Si ta-
men Religioſo beneficium Eccleſiaſticum adminiſtrandum
... probabile eſt, validas eſſe, non tamen licitas dona-
tiones in uſus, non pios. 2. Ut non externa tantùm, ſed
etiam interna voluptate Venerea abſtineant ratione voti Ca-
ſtitatis. 3. Ut omnia, quæ Superior ſecundùm Regulas &
Conſtitutiones Ordinis præcipit, impleant ratione voti obe-
dientiæ. Contra hoc tamen Votum non peccatur per Re-
gularum transgreſſionem, ſi ſub peccato non obligent.

IV. Q. 4. *Quinam intrare Religioſum Statum que-*
ant? Reſp. 1. Omnes, qui non ſunt vinculo matrimoniali
... (ut Conjuges) aut Spirituali (ut Epiſcopi) aut alio
impedimento (qualia tamen non ſunt repugnantia Paren-
tum, & variæ promiſſiones ac obligationes etiam juramen-
to firmatæ, ut docet Tann. d. 6. q. 3. du. 5. n. 139. exceptâ
obligatione ſervitutis & rationum vel debitorum gravium)
... Reſp. 2. Ad ſtrictiorem Religionem tranſire
poteſt quivis Religioſum poſt petitum (licet non obten-
tam)

tam) licentiam , ſi quidem Conſtitutiones propriæ ſpeci-
ter id non vetent.

V. Q. 5. *Ad quid Fugitivi vel Ejecti teneantur?* R.
Si ſint Profeſſi , eos ſuis Votis poſt Ejectionem vel Fug-
perinde ut antè obſtrictos manere , licet quoad alias obſ-
vantias religioſas penitùs liberi ſint , tutóque in ſæculo m-
nere queant , ſi in Monaſterio non recipiantur. Reſp. 2. F-
gitivos & Apoſtatas non modò ipſos redire debere, ſed etiam
à Superioribus inquiri & recipi , ſi non omnino ſint incor-
gibiles.

PARS III.

DE INCARNATIONE CHRI-STI, ET SACRAMENTIS.

RESpondet hæc pars tertiæ parti S. Thomæ, in qua de
Incarnatione Chriſti , & Oeconomia Verbi divini , &
Sacramentis , per quæ ſtatus gratiæ amiſſus iterum re-
cuperatus eſt, agit. Unde & hæc tota materia tribus Capi-
bus abſolvetur , quarum prima de Incarnatione ; ſecunda
Oeconomia Chriſti , id eſt Vita & morte illius , de qua n-
aliquid dictatur in Scholis ; tertia de Sacramentis aget.

CAPUT I.

DE INCARNATIONE CHRISTI.

TOta hæc materia , digniſſima ſanè, quæ à quovis Sacer-
dote cognoſcatur, tribus potiſſimùm articulis abſolvi
poteſt, quorum primus de ſubſtantia : ſecundus de cauſis : ter-
tius de effectibus Incarnationis tractabit.

ARTICULUS I.

De ſubſtantia Incarnationis.

De hac tres præcipuè quæſtiones formari ſolent à The-
ologis Scholaſticis , nempe an ſit ; quid ſit, & an conveniens
aut neceſſaria fuerit ad ſalutem generis humani , quæ tres
quæſtiones , quia plures alias particulares in ſe contine-
rectiùs diſtinctis §§. deciduntur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN